

Surat Ni Paulus Bona Jama'at Na Kota FILIPI

Tabea'
1:1-2

¹ Kai rua' kai, Paulus tii Timotius men ata' ni Kristus Yesus.

Bona giigii' mian ni Kristus Yesus men dumodongo na kota Filipi, tonsoop guru jama'at ka' palimangna jama'at.* ² Sulano kaporean ka' koratongan men ringkat na Alaata'ala Tamanta ka' i Tumpu Yesus Kristus surionmuu na tutuo'muu.

Sambayang ni Paulus bona jama'at
1:3-11

³ Sinampang i yaku' tonginau' i kuu, yaku' basukuur na Alaata'ala. ⁴ Ka' sinampang i yaku' mansambayangkon i kuu giigii', yaku' sambayang tia noa men beles. ⁵ Yaku' basukuur na Alaata'ala gause sarataapo na ilio tumbena pataka koini'i, kuu sanga-sangada mengelelekon Lele Pore. ⁶ Sabole Alaata'ala men nuntumbeimo palimangon men pore na ko'omuu bo mamakabus palimangon-Na iya'a pataka ilio kotakaan ni Kristus Yesus.

⁷ Bookoi salananmo i yaku' monoa koiya'a na ko'omuu gause i yaku' inau-inau' giigii' i kuu. Kuu uga' nangalabotmo tii yaku' kaporean men ia rookon Alaata'ala na ingku', mau mune' i yaku'

* **1:1** Tun. 16:12

na lalomna tarungkuhan kabai se' i yaku' makadodor ka' mompotuutuu' Lele Pore iya'a.
⁸ Alaata'ala minginti'i se' i yaku' tuutuu' piongonkon tuu' i kuu tia noa molingu' men ringkat ni Kristus Yesus.

⁹ Koi kani'imari a sambayangku bo ko'omuu: Sulano polingu'muu kaekae' kanturangan, mimpu'u na pinginti'ian men tuutuu'. Sulano i kuu momoko minginti'i men kana', ¹⁰ kada' i kuu minginti'i mungururuki men pore, ka' sida molinas, sian mangawawau men ba'idek, pataka montorumpaki ilio kotakaan ni Kristus. ¹¹ Sulano na tutuo'muu biai' a wawau men kana' men limangonna i Yesus Kristus. Mbaka' Alaata'ala bo popobalaki'on ka' tunde'on.

*Tutuo' ni Paulus na lalomna tarungkuhan
1:12-26*

¹² Utu-utus! Kikira'ku kada' inti'ionmuu se' men nosida na ingku' ninsidakon biai' a mian nongorongor ka' namarasaya Lele Pore, ¹³ pataka giigii' dadagai laigan ni tomundo' ka' giigii' mian sambana ninginti'imo se' i yaku' nitarungku gause ningilimang palimangonna i Kristus.* ¹⁴ Koiya'a mba'a mbali' kobiai'anna utus sa'angu' kaparasaya'an na kota kani'i sida noparasaya tuu' na Tumpu gause i yaku' nitarungku, pataka i raaya'a kaekae'mo momoko mengelelekon potuunna Alaata'ala ka' sianmo pata-patakut.

¹⁵ Isian mian men mengelelekon i Kristus gause masindir ka' mingkira' poosinsala'. Kasee isian uga' mian men mengelelekon i Kristus gause isian

* **1:13** Tun. 28:30

panduungna men pore. ¹⁶ Mian men isian panduung men pore mengelelekon i Kristus gause molingu'kon i yaku'. Raaya'a minginti'i yaku' se' na tarungkuhan kada' mompotuutuu' Lele Pore. ¹⁷ Kasee mian men sambana mengelelekon i Kristus tia noa men madengkul. Raaya'a mengelelekon tongko' mingimamat waka-wakanamo, ka' mongooskon sida mengerepai i yaku' na tarungkuhan.

¹⁸ Kasee sian nongko'upa. Mau koi upamo uga', mau limangon tia noa men madengkul kabaipo tia noa men maloos, sabole i Kristus lelekonon uga'. Mbali' yaku' beles. Ka' yaku' sinampang munsuri koiya'a.

¹⁹ Inti'ionku se' na komburi'na gause sambayangmuu ka' gause tulungonna Alus ni Yesus Kristus, mbaka' yaku' bo uarkonon na tarungkuhan. ²⁰ Men kikira'ku tuu' ka' ooskononku mase kada' na giigii' upa yaku' sian makamaa'. Ooskononku tuu' kada' koini'i uga', yaku' dauga' barani' koi mbaripian. Mau mune' yaku' tumuo' kabai se' lapusmo, Kristus sida popobalaki'on.

²¹ Gause kalu yaku', tutuo'ku tongko' boni Kristus! Kalu yaku' lapus, uga' tonsoop koporengku. ²² Kasee kalu i yaku' dauga' tumuo' na tano' balaki' kani'i, mbaka' pinginti'ingku dauga' isian palimangonku men kumana'. Tio koi upa yaku'? Sian inti'ionku. ²³ Yaku' paibiiron ruantimbang. Kikira'ku tuu' yaku' mamarereimo tano' balaki' kani'i mae' dumodongo tii Kristus, gause koiya'a a men pore tuu'. ²⁴ Kasee minginai' i kuu, porena kalu i yaku' dauga' dumodongo na tano' balaki'. ²⁵ Sabole tio koiya'a. Mbali' inti'ionku se'

i yaku' dauga' dumodongo tii kuu giigii', ka' mimi-siso' i kuu kada' tutuo'muu sida moonggor ka' i kuu sida beleskon kaparasaya'anmuu. ²⁶ Kalu ko'ule'konanku na ko'omuu, mbaka' kanturangan a men kodaakononmuu ni Kristus Yesus gause i yaku'.

*Ururan kada' sinampang montontoni
kaparasaya'an*

1:27-30

²⁷ Kasee mau koi upa, koini'i i kuu tio tumuo'sintutu' tia Lele Pore men muntundun i Kristus. Kalu yaku' sida pootuung tii kuu, daa piile'onku, kabai se' sian sida taka, daa rongoronku se' i kuu mokotaan mosa'angu' noa, ka' ramba-rambanga'mampari-pari montontoni kaparasaya'an men sintutu' tia Lele Pore iya'a. ²⁸ Mau mune' koi upamo, sulano rongoronku se' i kuu sian layaonkon mian men mantalintangi i kuu. Wawaumuun men koiya'a mompotuutuu' se' i raaya'a a men bo silaka' kasee i kuu bo salamatkonon, gause Alaata'ala a men mansalamatkon i kuu. ²⁹ Gause polingu'na Alaata'ala, mbaka' i kuu taasi' tongko'nisdidakon kada' parasaya ni Kristus, kasee uga' kada' mongololongi repaan men koi ia lolongi Kristus. ³⁰ Koini'i i kuu tonsoop mongololongi repaan koi men kuu piile' yaku' lolongi mbaripian, ka' men dauga' lolongionku pataka koini'i, koi men kuu rongormo.

2

*Pisiso' kada' poowawa pore ka'
mangkando'onakon waka koi Kristus*

2:1-11

¹ Kuu daa nipakadodormo gause moto kantang tii Kristus. Kuu nokotata'u gause i Kristus molingu'kon i kuu. Kuu poowawa pore gause Alus Molinas. Kuu nikolingu'kon ka' ni'imamat. ² Mbaka' popobeles a noangku bi beles tuu' tia wawau men koi kani'imari: Kuu tio tumuo' sa'angu' noa, tio koikoimo a pongkolingu'kon mian, montombonoi noa men koikoimo ka' isian kasangadaan men koikoimo. ³ Alia mingilimang upa-upa men tongko' bona waka susuung kabai mompopodaa waka. Kasee i kuu sanda-sanda' tio mompopokoo' wakamuu ka' munsuri wakana mian sambana a porena tia wakamuu. ⁴ Imamat a mian sambana. Alia tongko' mingimamat waka susuung.

⁵ Kuu giigii' tio montombonoi noa men koi noa ni Kristus Yesus.

⁶ Mau mune' Ia koikoimo tia Alaata'ala, kasee i Ia sian munsurikon se'
koTumpuan-Na iya'a tio taankonon-Na.

⁷ Kasee Ia nansaukon giigii' iya'a,
ka' nosida koi ata'.
Ia nosida koi mian, ka' kampiile'an tumuo' koi
mian.

⁸ Ia nompopokoo' waka-Na,
ka' notumuo' malolo' na Alaata'ala pataka no-
lapus,
men nolapuskon nisaliip.

⁹ Koiya'a mbali' Alaata'ala nengeleengket i Ia ala-
alayo',
ka' nantarai ngaan men mingilingkudui giigii'
ngaan sambanaan.

¹⁰ Mbaka' ngaan ni Yesus angga'ion.
Giigii' men isian na surugaa

ka' men na tano' balaki',
 ka' men na lalomna tano',
 tio banintuur monsoosa' i Ia.*

¹¹ Raaya'a giigii' bo mompotuutuu' se' i Yesus Kris-tus a Tumpu,
 kada' Alaata'ala Tama na surugaa popobal-aki'on.

*Pari-pari a tutuo'muu mingilimang men kana'
 2:12-18*

¹² Utu-utusku men kolingu'ku! Kuu sinam-pang malolo' na tempo i yaku' isian na ko'omuu. Mbaka' upa mune' koini'i tempo i kita poo'oloa, kuu dauga' tio malolo'. Pari-pari a tutuo'muu bi kana' koi men tio limangonna mian men nisala-matkonmo. Angga'i Alaata'ala ka' katakuti i Ia,

¹³ gause Ia a men balimang na wakamuu ka' min-sidakon i kuu mingkira' ka' momoko mingilimang men kokana'-Na.

¹⁴ Limang a giigii' upa se' alia barangunung kabai poogagai, ¹⁵ kada' i kuu sida mimpipiile'kon se' i kuu anakna Alaata'ala men sianta idekna, men tumuo' maloos ka' kana' na tanga-tanga'na mian men ba'idek a gau'na ka' dosaon. Mbaka' i kuu koi bitu'on men munguruari tano' balaki'.*

¹⁶ Kalu i kuu mompopo'inti'ikon lele men man-tarai tutuo' men pore iya'a, mbaka' yaku' isian kekereranku kodaawankon i kuu na ilio kotakaan ni Yesus Kristus, gause i kuu mompotuutuu' se' men yaku' pari-pari iya'a isian ee'na, ka' men yaku' limang sian penta' na ngaya-ngaya.

¹⁷ Too i yaku' bo papateion ka' rara'ku bookoi kurbaan men tonturo' na kurbaan men kuu

* **2:10** Yes. 45:23 * **2:15** Ul. 32:5

kurbaankon bona Alaata'ala. Kurbaan iya'a a wawaumu gause i kuu parasaya na Ko'ona. Mau mune' sida koiya'a, yaku' maloos ka' tonsoop nobeles tii kuu. ¹⁸ Koiya'a uga' i kuu tio lewa' ka' tonsoop beles tii yaku'.

*Timotius ka'i Epafroditus
2:19-30*

¹⁹ Kalu Tumpu Yesus sangada, mbaka' i yaku' liuliu mansarak momosuu' i Timotius mangarae'i i kuu, kada' i yaku' sida kotata'u mongorongor lele-muu. ²⁰ Tongko' i Timotius a mian men sa'angu' noa tii yaku', ka' men tuutuu' mongononoai bo kaporeanmuu. ²¹ Mian men sambanaan tongko' mingilimang men bona waka-wakana, taasi'po men pore boni Kristus Yesus. ²² Kuu daa ning-inti'i se' i Timotius nitopongimo ka' ia mokotaan a noana. Ia nobalimangmo tii yaku' mengelelekon Lele Pore. Kai rua' kai koi anak tia tamana. ²³ Sarataa inti'ionku se' koi upa a kodaawanna parakalangku, ya'asi ka' posuu'onku i ia taka na ko'omuu. ²⁴ Ooskononku sabole sianmo paraa manau' Tumpu minsidakon i yaku' mae' mengelego'i i kuu.

²⁵ Utusta sa'angu' kaparasaya'an men i Epafroditus men kuu posuu' bo puntulung i yaku', surionku tio posuu'onku mule'kon na ko'omuu. Ia nansambaimo i yaku' na palimangon ka' na upa men pari-parionku. ²⁶ Ia piongonkon tuu' i kuu giigii', ka' siasa a noana gause i kuu nandapotmo lele se' i ia manggeo. ²⁷ Tuutuu' mba'a i ia nanggeo pataka boomo lapus. Kasee Alaata'ala molingu'kon i ia, ka' taasi' tongko' na

ko'ona, kasee uga' na ingku' dako' i yaku' dodoa masiongo'. ²⁸ Koiya'a mbali' i yaku' mingkira' tuu' momosuu' i ia mule'kon na ko'omuu, kada' i kuu beles soosoodo kalu pootutuung tii ia, ka' noangku uga' sida ratong. ²⁹ Labot i ia tia noa men beles koi men tio limangonmuu bona utus men sa'angu' kaparasaya'an. Angga'i a mian men koi i ia. ³⁰ Supu-supuana palimangonna i Kristus ia toro-toro lapus. Ia nantangka'konmo noana bo pompopokalepu upa men sianpo sidaonmuu limangon muntulung i yaku'.

3

*Men daa tuutuu'
3:1-16*

¹ Utu-utusku! Saliwakon koiya'a, sulano i kuu munsuri beles gause i kuu moto kantang tia Tumpu. Yaku' sian munsuri kobude'an monsoosoodoi upa men yaku' pokolulismo na ko'omuu na olukonanpo, gause giigii' iya'a pore kada' i kuu salamat. ² Maka'amat na mian men minglimang upa ba'idek, mian men sida ngaanon au'. Raaya'a mampari-pari kada' mian tio sunaton. ³ Poali i kita a mian men noko pangalabotmo sunat men tuutuu'na, taasi' i raaya'a. Kita bakitumpu na Alaata'ala pisiso'ionna Alus-Na ka' i kita basukuur gause i kita moto kantang tii Kristus Yesus. Kita sian mongooskon wawauna adat men tongko' kampiile'an.

⁴ Bookoi i yaku' sida mongooskon wawauna adat iya'a. Kalu isian mian men mongooskon men tongko' kampiile'an, yaku' a biai'na. ⁵ Yaku'

nisunat tempo umurku baasi walu' ilio. Yaku' nongamea' bookoi lipu' Israel, ringkat na bense' ni Benyamin. Yaku' samba Ibrani men tuko. Yaku' matete na ukum Torat, ka' tonsoop mian Farisi.* ⁶ Yaku' malesi' tuu' mingilimang upa men surionku koi pingkira'na Alaata'ala, pataka yaku' mantalalais mianna jama'at. Kalu piile'on koi ukum Torat, yaku' mian men kana', sianta idekna.*

⁷ Kasee ka' i Kristus, mbaka' men mbaripian yaku' galal koi sa'angu' wawau men mantakakon dale', koini'i sida sa'angu' wawau men mompopondalus. ⁸ Taasi' tongko' iya'a, kasee giigii' upa galalonku koi wawau men tongko' mompopondalus i yaku'. Koini'i yaku' minginti'i i Kristus Yesus Tumpungku, men umangga' tuu'. Gause i Kristus, mbaka' i yaku' nansau'konmo giigii'. Giigii' iya'a galalonku tongko' koi kaar kada' i yaku' sida mandapot i Kristus, ⁹ ka' moto kantang tii Ia. Yaku' sian nipopokana' gause matete na ukum Torat men yaku' kakamalekon. Yaku' nipopokana' gause i yaku' parasaya ni Kristus. Kokana'an iya'a ringkat na Alaata'ala ka' mimpu'u na kaparasaya'anku ni Kristus. ¹⁰ Ooskononku kada' i yaku' minginti'i i Kristus ka' munsuri kuasa men nomotuo'i i Ia noko daa lapus. Yaku' mingkira' mongololongi repaan tii Ia ka' lapus koi lalapus-Na, ¹¹ pataka komburi'na i yaku' uga' potuo'ion moko daa lapus.

¹² Taasi' se' i yaku' nantausimo men koiya'a, kabai se' nokalepumo. Kasee i yaku' mampari-

* **3:5** Rm. 11:1; Tun. 23:6; 26:5 * **3:6** Tun. 8:3; 22:4; 26:9-11

pari giigii' iya'a, koi men kikira'-Na tempo i Ia ninsidakon i yaku' mian men tombonoion-Na.

¹³ Utu-utus! Yaku' bookoi sian munsuri se' i yaku' nantausimo. Kasee koi kani'imari a men wawauponku: Yaku' mongkolimbo'kon upa men yaku' totokurungmo ka' mam pari-pari mandapot upa men isian na aropku. ¹⁴ Yaku' tumetende' muntuu' kakabusanna kada' mandapot tambo ka' tumuo' na surugaa, koi Alaata'ala nengeleelo' i kita men moto kantang tii Kristus Yesus.

¹⁵ Kita giigii' men motu'amo na imaan tio mogau' men koiya'a. Kasee kalu isian ping-inti'imuu men sambana, mbaka' Alaata'ala bo mompopopanasakon na ko'omuu. ¹⁶ Kasee i kita tio sinampang tumuo' malolo' na pisiso'na Alaata'ala men kita inti'imo pataka koini'i.

Ururan bona jama'at

3:17-4:1

¹⁷ Utu-utus! Lolo' a tutuo'ku. Imamat pore-pore a mian men tumuo' koi tutuo'mai iya'a.*

¹⁸ Yaku' isianmo toro piripii nambantilkon na ko'omuu, ka' koini'i wiri-wiri soosodoionku se' biai' a mian men tumuo' mingideki lele kolapsan ni Kristus na saliip. ¹⁹ Mian men koiya'a kokomburi'anna bo silaka'ion, gause Tumpuna i raaya'a mase pingkira'na waka-wakanamo. Wawau men kakamaa' a men kodaakononna i raaya'a, gause i raaya'a tongko' miminoakon upa men kokana'na mianna dunia kani'i. ²⁰ Kasee i kita mianna surugaa. Kita mempeperai Tumpu Yesus Kristus, men ringkat na surugaa bo Pansalamatkon i kita. Ia

* **3:17** 1Kor. 4:16; 11:1

a men kopiongonta peperaion. ²¹ Wakanta kani'i men sian maka'ala bo boliionna i Kristus sida koi waka-Na men pore ka' kuasaan. Ia sida mingili-mang iya'a gause i La kuasaan bo pungurungku'i giigii' upa.

4

¹ Utu-utusku men kolingu'ku! Noangku piongonkon i kuu. Kuu a men kodaakononku tuu' ka' i kuu a men minsidakon i yaku' beles. Kuu tio sinampang parasaya na Tumpu.

Toropii kaliangan pisiso'

4:2-9

² Pa'ase'onku tuu' na ko'omuu Euodia ka' i Sintikhe, kada' i kuu men moto kantang na Tumpu sida pooka'amat soosoodo. ³ Pa'ase'onku na ko'oom Sunsugos, lulusanku men malolo', tulung i raaya'a gause i raaya'a nampari-parimo mengelelekon Lele Pore tii yaku' ka' i Klemens ka' lulusanku balimang sambanaan men ngaanna isian na kitap nuntulisan ngaanna mian men nantausi tutuo' pore na Alaata'ala.

⁴ Sinampang bi beles i kuu gause moto kantang tii Tumpu! Dauga' pensan soosoodo bantilkononku: bi beles!

⁵ Pipiile'kon na giigii' mian se' noamuu ma'amat. Kotakaanna Tumpu karani'mo! ⁶ Alia i kuu babatakon upa-upa. Na giigii' upa men lolongionmuu, alaka' sambayang. Tadulkon a pa'ase'muu na Alaata'ala, ka' sinampang basukuur na Ko'ona. ⁷ Mbaka' Alaata'ala bo mantarai i kuu koratongan men sian inti'ionna mian, kada' noamuu ka' men nonoaionmuu

kodagaian gause i kuu moto kantang tii Kristus Yesus.

⁸ Utu-utus! Kokomburi'anna, kuu tio mimi-noakon upa men kana', men daa angga'ion, men sian kelo-kelos, men molinas, men pore piile'on, men pore rongoron, men umangga' ka' men tontunde'. ⁹ Limang a upa men yaku' pisiso'konmo men kuu labotmo, wurungku kabai se' wawaungku. Mbaka' Alaata'ala men pu'una koratongan bo mansambai i kuu.

*Paulus beleskon upa men ia rookon jama'at
4:10-20*

¹⁰ Yaku' munsuri beles tuu' ka' basukuur na Tumpu gause koini'i i kuu ningimamat soosoodo i yaku'. Taasi'po se' i kuu mbaripian sianmo ningimamat i yaku'. Kuu dauga' mingimamat i yaku', kasee i kuu sianta pindolangan. ¹¹ Yaku' muntundun men koiya'a taasi'po se' i yaku' marepa, gause i yaku' nansara-sarakmo kada' bangar tia upa men isian na ingku'. ¹² Yaku' nongololongimo tumuo' men pootipolol, ka' uga' tumuo' men daandaa'amo. Inti'ionkumo a bo pangaropi tutuo' men mau koi upapo, mau men benteng kabai men mololu, pore kabai se' marepa. ¹³ Giigii' upa men nosida na ingku' pa'alaonku laboton gause Tumpu mompopomoonggor i yaku'. ¹⁴ Kasee upa men kuu limangmo iya'a uga' pore, gause i kuu nangkaba'mo i yaku' na repaanku.

¹⁵ Samba Filipi! Kuu daa inti-inti'i se' tempo i yaku' namarerei Makedonia mbaripian, na tempo tumbena tuu' i yaku' mengelelekon Lele Pore iya'a, tongko' i kuu a jama'at men nangalawei

yaku' kada' yaku' sida uga' mangalawei mian sambana.* ¹⁶ Tempo i yaku' na Tesalonika sianta upa-upangku, kuu isian toro piripii namakatui i yaku' bo kaparaluuanku'.* ¹⁷ Kasee taasi'po se' i yaku' mansarak mangalabot men rookonon. Men sarakonku kada' isian ule' men daa sida bo punturangi dale'muu. ¹⁸ Ka' yaku' nangalabotmo giigii' iya'a na ko'omuu men tamban biai!. Giigii' ruru'an men kuu pakatukon na ingku' yaku' labotmo ni Epafroditus. Koini'i upangku nobiai'mo. Ruru'anmuu iya'a koi woona kurbaan men wawangi men kurbaankonon bona Alaata'ala. Kurbaan iya'a kokana'-Na ka' kopore-Na.* ¹⁹ Alaata'alangku men kupangon tuu' ka' montombonoi giigii' upa men pore bo mompoposampa men sianta na ko'omuu gause i kuu moto kantang tii Kristus Yesus. ²⁰ Tontunde' a Alaata'ala Tamanta pataka sidutu! Amin.

Potoo men kakabusanna
4:21-23

²¹ Salamku bona giigii' mianna Alaata'ala men moto kantang tii Kristus Yesus. Utus sa'angu' kaparasaya'an men isian tii yaku' ka'ita moki tundunkon salamna bo ko'omuu. ²² Giigii' mianna Alaata'ala na kota kani'i tontuko i raaya'a men isian na laigan batomundo'anna Kaisar* moki tundunkon salamna bo ko'omuu.

²³ Sulano kaporean ni Tumpu Yesus Kristus surionmuu na tutuo'muu.

* **4:15** 2Kor. 11:9 * **4:16** Tun. 17:1 * **4:18** Kel. 29:18 * **4:22**
Kaisar: Pantanaasi giigii' tomundo' na Roma ngaanon Kaisar.

**Kitap molinas men ringkat na alaata'ala:
perjanjian baru
New Testament in Balantak (ID:blz:Balantak)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Balantak

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

9981d226-825b-5bc0-bbcf-25f79e076182